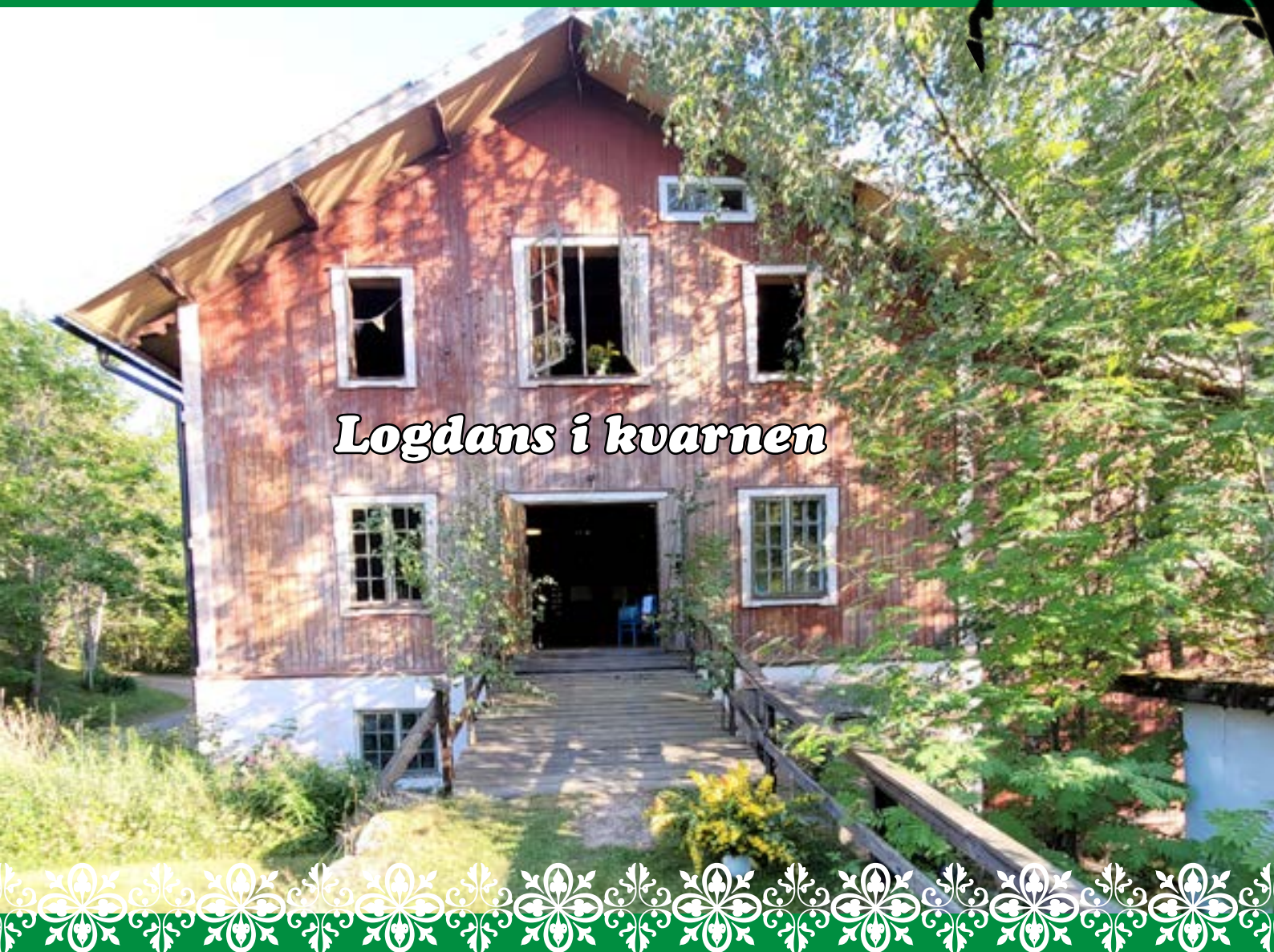

HÄLSINGE LÅTEN NR 3-25

Logdans i kvarnen

Zornmärket i guld till Bernt Lindström

Till minne av Thore Härdelin

HÄLSINGE LÅTEN

ÅRGÅNG 62

Utgiven av
Folkdansringen Hälsingland
Hälsinglands Spelmansförbund

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Stina Malmberg
073-625 61 26
tidningenhalsingelaten@gmail.com

LAYOUT

Stina Malmberg och Yngve Karlsson

PRENUMERATION OCH DISTRIBUTION

Ingår i medlemskap i Hälsinglands
Spelmansförbund eller
Folkdansringen Hälsingland

Hälsinglands Spelmansförbund

Tina Sahlin
Övra vägen 8
821 58 Rengsjö
tina.sahlin@spelmansforbund.se

Folkdansringen Hälsingland

Ulrika Dahlberg
070-250 09 66
ulrika@lotbacken.se

Mejladressändringar

tidningenhalsingelaten@gmail.com

UTGIVNINGSSCHEMA 2025

Nr	Manusstopp	Distribution
1	8/2	v. 10
2	3/5	v. 22
3	16/8	v. 37
4	15/11	v. 50

OBS! Manus måste vara
redaktören tillhanda före manusstopp.

OMSLAGSBILDEN

Kvarnen i Sunnerstaholm
Foto: Yngve Karlsson.

Hälsingebocken är hämtad från:
Lokal_Profil, Wikimedia commons.

Från redaktionen

Ett rekordtjockt höstnummer! Stort tack för det, och fortsatt gärna så.

Manusstopp är förvisso ett viktigt datum, för att redaktionen ska få en överblick över hur många sidor som materialet räcker till. Men om det dyker upp viktiga saker som skulle passa bra i det aktuella numret, så går det bra att mejla redaktionen och fråga om det hinns med. Gör hellre det än att tänka "äsch då ...".

Manusstopp för nästa nummer är 15 november – skicka materialet till tidningenhalsingelaten@gmail.com. Tipsa gärna också om folkmusik- och dansevenemang i Hälsingland med omnejd under december-mars. Nummer 4-2025 mejlas ut runt 8 december.

Innehåll:

Äntligen ett nytt medlemsregister i funktion	s. 3
En klassisk logdans i kvarnen	s. 3
Thore Härdelin	s. 4
Zornmärket i guld till Bernt Lindström	s. 5
Hudiksvalls Spelmanslag på folkmusikfestival i Finland	s. 6
Spelmannen Pallas Olle	s. 7–8
Hallå! Vad är DUG?	s. 9
HSF:s låtval	s. 10
Hänt med fötter	s. 11
Spelträffar i Söderala	s. 12
Spelträff i Vrångtjärn	s. 12
Hälsingekryss	s. 13
Anslagstavlan	s. 14
Höstkalendarium	s. 15

Hälsinglands Spelmansförbunds styrelse

ORDFÖRANDE

Karin Hedlund
info@halsinglandsspelmansforbund.se

SEKRETERARE

Pia Lindh, Järvsö
070-311 67 18
pia.lindh@hotmail.com

KASSÖR

Tina Sahlin
tina.sahlin@spelmansforbund.se

FÖRBUNDETS BANKGIRONUMMER
5026-2500

Folkdansringen Hälsinglands styrelse

ORDFÖRANDE

Kerstin Carlson-Stjernberg
070-977 40 68
carlson.stjernberg@gmail.com

SEKRETERARE

Ulrika Dahlberg
070-250 09 66
ulrika@lotbacken.se

KASSÖR

Carl-Axel Sundén
070-672 22 36
carlaxel.sunden@gmail.com

DISTRIKTETS BANKGIRONUMMER
5794-1403

Äntligen ett nytt medlemsregister i funktion!

Ända sedan mitten av april i år har Hälsinglands spelmansförbund väntat på att bli introducerade i ett nytt medlemsregister dit all medlemsinformation har migrerats.

Detta har inneburit att ni tillkommande medlemmar inte har kunnat officiellt bli registrerade, med er adress och e-post, för att så automatiskt kunna få tidskrifterna som ingår i medlemskapet. Det har vi i förbundet försökt hantera manuellt. Men vi beklagar eventuellt uteblivna tidningar och annat strul under denna tid.

Glädjande nog så har det nya medlemsregistret via arcMember kommit igång nu i mitten av augusti. Det nya registret genererar, förutom förbättringar internt i arbetsgången för oss i förbundet, även en del positiva förändringar som kan vara till gagn för er medlemmar. Med ett enklare och mer effektivt system, som detta verkar vara, så kommer det troligen vara bättre för att undvika mänskliga fel i hanteringen. Det kommer också bli möjligt för förbundet att sända e-post till er medlemmar enligt registret, vilket

tidigare inte fungerade. Självklart är det möjligt att meddela att man inte önskar bli kontaktad per e-post, vilket vi respekterar!

Styrelsen i förbundet arbetar för fullt i skrivande stund med olika frågor, och med hjälp av alla medlemmars stöd kommer vi så kunna fortsätta erbjuda evenemang såsom allspelsakuter och spelträffar, men också stödja enskilda och föreningar för att låta folkmusiken fortsätta ljuda runt om Hälsingland.

På återseende!

STYRELSEN I HSF

En klassisk logdans i kvarnen

Tillsammans med P-O och Britta Åberg ordnade Bollnäs folkdanslag en logdans i Sunnerstaholm den 23 juli, dit även Arbråbygdens folkdansgille bjöds in. På lövad och blomsterpydd loge dansade vi till fiolspelmännen

Bengt Jonsson, Kerstin Palm, Gunnar Östergårds, Annika Andersson och Karin Hedlund.

Vi var ett 30-tal dansare som tog ut svängarna så svetten lackade i den varma(!) kvällen. En fantastisk kväll. Vi hoppas på en repris till nästa sommar!

INGA-LENA ÅKESSON OCH KARIN HEDLUND

Thore Härdelin

21 juni 1946 - 16 augusti 2025

Hälsinglands storspelman finns inte mer... Bit för bit sjunker budskapet in. Torsdagen den 16 augusti låter familjen Härdelin meddela Thore Härdelin dy:s bortgång. Och i skrivande stund så sker de sista förberedelserna inför hans begravning i Delsbo kyrka den 5 september. För en stund har musiken stannat upp. Thore blev 79 år gammal.

Det som Thore lämnar efter sig i folkmusikens Hälsingland är ett stort tomrum. Samtidigt kan vi vara säkra på att det kommer finnas ett ljudande eko av hans toner som får fortsätta låta. Hans plats inom folkmusikens Hälsingland och Sverige, kan inte ersättas. Han var på en och samma gång en stor traditionsbärare och förnyare.

Som person har olika människor beskrivit Thore som bland annat generös, inkluderande, vänlig, social och spjuveraktig. Hans spelsätt har uttryckts som konstnärligt och osminkat, med driv och glitter. Hans musik- och konstgärning som progressiv, tongivande och experimenterande. Själv säger Thore att "Jag är svårdrillad, jag går min egen väg. (Söderhamnskuriren 15/7 2021) Man ska vara ärlig i det man gör." och att "Jag tycker om folk." (Ljusnan 15/7 2021).

Thore visade på hur den folkliga folkmusiken kan få uttryckas och utvecklas. Det fanns en allvarsamhet och respekt för traditionen, samtidigt som samtiden fick vara med och kunde få präglade med rocktoner och annat.

Thore var ordförande i Hälsinglands spelmansförbund 1985–1989 och 1997–1998.

Trots att Thore inte kommer att finnas där på spelkullen nästa år på Delsbostämman, så kommer hans toner fortfarande få ljuda.

Vi, medlemmar och styrelse i Hälsinglands spelmansförbund, vill tacka dig, Thore, ur djupet av våra hjärtan för din omätbara insats som traditionsbärare, förnyare och spridare av den hälsingska folkmusiken och kulturen.

Vila i frid.

STYRELSEN I HÄLSINGLANDS SPELMANSFÖRBUND

Skepparschottis

text och musik av Thore Härdelin

Vi sitter i ljuset av en vanlig liten lampa å
tankarna snurrar kring en vacker gammal båt
Hon heter Gitana, ja, vandrerskan Gitana
Hon seglar vart hon vill om ingen drar i
någon tåt.

Segla runt i världen kring, inte göra
någonting,
drömmarnas dröm i ett skepparsamarkand.
Hissa seglen måste vi, rodret måste hållas i
men vinden blåser själv vår båt till något
annat land.

Arbeta å slita å släpa å gnida, gå i grotte-
kvarnen, få pension och åldringsvård.
Nej, vi har köpt en seglande mysig gammal
skuta
hoppas bara inte någon storm blir alltför
hård.

Segla runt ...

När vi blivit gamla å gråa och trötta, har vi
dansat skepparschottis i varenda hamn.
Inte har vi gjort något produktivt och sam-
hällsnyttigt
men kanske många vänner minnes våra glada
namn.

Segla runt ...

Zornmärket i guld till Bernt Lindström

Vid årets Riksspelmansstämma i Örebro tilldelades hornblåsaren Bernt Lindström Zornmärket i guld, den mest prestigefyllda folkmusikutmärkelsen i Sverige, "För mästerligt, traditionsrikt och uttrycksfullt spel på horn."

Zornmärket delas ut av Svenska Folkdansringen och finns i brons, silver och guld. Guldmärket ges endast till särskilt framstående traditionsbärare, och det delas ut till högst två personer per år. För att bli riksspelman ska man ha tilldelats ett silver- eller guldmärke.

Bernt har svårt med smicker och beröm men erkänner i en intervju att nånstans därinne finns ett väl kamouflerat ego.

Guldmärket har bara delats ut till en hornblåsare en gång tidigare. Det var 1973 då Carl Gustaf Färje från Älvdalen fick märket. Färje och Pelle Jakobsson från Orsa var de som fick Bernt att börja blåsa horn. Det var under studietiden på Musikkonservatoriet i Falun i början av sjuttioalet som det hela började när han hörde Jakobsson blåsa. Hornklangens i skogen grep tag direkt och har inte släppt taget sedan dess. – Det lät som en urkraft och jag blev fast. Det var då jag blev horntokig, säger han. Vi som har haft glädjen att lära känna Bernt kan intyga att någon mer så hängiven hornblåsare finns inte.

Bernt kommer från och är bosatt i Lingbo. Under många år bodde han i Utomherten söder om Bollnäs där han jobbade som gitarrlärare. Under Bollnäsåren startade han och Magnus Bergvall de magiska vallmusikkvällarna under Musik vid Ljusnaveckan. De har fortsatt sedan dess och söndagkvällen i mitten av juni uppe vid Bolletjärn i Bollebergets naturreservat lockar en stor publik. I år medverkade åtta hornblåsare och kulerskor.

Förutom att Bernt är en mästerlig hornblåsare är han även en mycket skicklig horntillverkare. Han tror att han har gjort mellan 200–300 horn. Nuförtiden är det svårt att hitta bra horn att jobba med eftersom kalvarna avhörnas. Emellanåt dyker det upp ett horn som har förutsättningar att bli bra och då är Bernts erfarenhet och hantverksskicklighet ovärderlig. Han kan inte riktigt sätta fingret på vad som gör att ett horn blir bra. Någon lär ha sagt att ett horn låter bra om det kommer från en ko som var glad. Många står i kö för att köpa ett horn av Bernt.

Att lära sig att blåsa horn är inte helt lätt. Det behövs ett bra horn och man bör bo så att man kan öva ofta. Det går att öva i en hyreslägenhet, men då får man stå ut med att blåsa in i en garderob med vinterkläder. Det krävs mycket övning i början. Många slumrande muskler ska väckas till liv. Trumpetare har mycket gratis. Med det rätta intresset brukar det gå att få ton i hornet efter några dagar. Många hornlåtar har ett omfång på högst fem toner men det går att ta toner inne i hornet och då kan omfånget öka till en oktav,

Bernt Lindström. Foto: Anders Lindström.

åtta toner. Enligt Bernt är det relativt lilla omfånget inte en begränsning. Risken att spela helt fel är inte så stor. Det går att blåsa magisk musik med några få toner och en fin klang. Då blir man lätt horntokig!

BENGT JONSSON

Draupner – fyller 30 år och på turné med ny skiva

Upplev folkmusik i höst!

I höst kommer två akter till Gävleborg för att spela aktuell folkmusik av högsta kvalitet.

11 konserter. Se alla datum och platser:

Sofia Karlsson – unikt helt solo

Region Gävleborg

Hudiksvalls Spelmanslag på Folkmusikfestival i Finland

I den lilla orten Kaustby i finska Österbotten arrangeras årligen nordens största folkmusikfestival, "Kaustinen Folk Music Festival". Under en vecka förvandlas orten till ett pulserande nav för finsk, nordisk och internationell folkmusik.

Årets festival arrangerades 7–13 juli och bjöd på över tusen framträdanden på ett 70-tal olika scener. Dans, sång och spel från hela världen – och bland de medverkande fanns Hudiksvalls Spelmanslag.

Spelmanslaget från Hudiksvall gjorde två uppskattade framträdanden. Med fioler, klarinetter, flöjter, munspel och nyckelharpa fyllde de dansgolvet med svensk spelmansglädje i medryckande polskor och schottisar, men även finsk humpa.

Festivalområdet präglades som vanligt av ett myllrande folkliv från morgon till den sena ljusa natten. I varje del av området ljuder toner från olika delar av Norden och världen – från finska kanteleklanger till estniska stråkar och irländska reels. Jämfört med de svenska spelmansstämmorna med mycket buskspel präglas denna festival dock mera av scenframträdanden från små och stora grupper av sångare och spelmän och dansare.

I dagliga workshops lärdes många nya låtar som Hudiksvalls Spelmanslag nu tar med sig hem till Hälsingland som ett minne från en fantastisk vecka i Kaustby.

Här är delar av Hudiksvalls spelmanslag vid en av dessa workshops. Från Marta Trolin, Eva Bergström, Karin Johansson, Bo Andersson, Hanns Tillikainen, Gunnar Forsgren, Agnes Axbrink, John Bergström och Per Helander.

TEXT OCH BILD: SVEN BERGSTRÖM TROLIN

– Det har varit en fantastisk känsla att få vara med och spela här i denna mångfald av folkmusik och spelglädje, framhåller Eva Bergström i Hudikslaget. Man känner verkligen att musiken förenar människor över språk och gränser.

Kaustinenfestivalen är inte bara en musikfest – det är en levande hyllning till tradition, gemenskap och kreativt nyskapande.

Porträtt av Pallas Olof Olsson (1869–1952).

Under ett par år har Persmässposten presenterat några av bygdens spelmän från 1800- och 1900-tal. Förra året hade vi en artikel om bondespelmannen Snickar-Ersker. Vi har många fler spelmän som är väl värda att berätta om, så vi fortsätter med ytterligare en gammal spelman. Det här året blir det en artikel om en annan bonde (Snickar-Ersker var ju både framgångsrik bonde och en lysande spelman), i år kommer han från Knåda.

Pallas Olof Olsson föddes på gården Pallas i Knåda 1869. Gården låg mellan Olpas och Sverska en bit väster om Knåda Sport. Husen är numera borta men kvar som minne av gården finns källarkullen helt nära landsvägen.

Gården Pallas i Knåda.

Olle gifte sig 1896 med Vilhelmina Hedberg från Voxna. De blev bönder i Emnebo fram till 1913. Då flyttade familjen till ett nytt hemman i Edstuga. Och mot slutet av livet bosatte de sig i Häggesta. Där avled Vilhelmina 1940 och Pallas Olle 1952.

Spelmannen Pallas Olle

Artikeln nedan är en lätt bearbetad version av Gunnar Östergårds och Torbjörn Längs artikel i Persmässposten 2025 från Ovanåkers hembygdsförening.

En familjebild. Pallas Olle med hustrun Vilhelmina Hedberg och döttrarna Nelly och Berta.

Pallas Olle växte alltså upp med Knåda marknad alldeles i närheten av hemmet. Säkert bidrog familjen till marknadsarrangemangen i någon form. Det kunde vara servering av mat och dryck eller att erbjuda övernattningar eller att låta marknadens försäljare hyra ett rum att nyttjas som försäljningslokal. Det gjorde ju de flesta gårdarna i närheten av marknaden. Och den huvudsakliga marknadsplatsen låg vid dagens Knåda Sport, stånd för försäljning längs den marknadsgata som ledde upp mot nuvarande Olars handelsträdgård. Det betydde också att Olle som barn och ung fick insupa fiolmusik från den tidens mästare. En av dessa var givetvis Snickar-Ersker. Och det fanns många andra spelmän som besökte marknaden, så hade Olle intresse för fiolmusik fanns det många att lyssna till.

Kanske var dessa spelmän en inspirationskälla för den unge Pallas Olle. Men det fanns musik i släkten också. Hans morfar Carl Olofsson-Åkerlund var Orgelnist, som det står i kyrkböckerna. Orgelnist är en äldre benämning på organist. En sådan kan ju också ha lett Olle in på den musikaliska banan.

Åkerlunds släkten var med om ett omtalat storbröllop som Pallas Olle deltog i, dock ej som spelman. Han skulle naturligtvis vara en av gästerna, då hans kusin Karl Jonsson i Åkerlunds i Djupa 2, Undersvik gifte sig med Kerstin Jonsdotter från Fluren. Det var den 8 oktober 1894 som den festen ägde rum, eller kanske det var fest flera dagar enligt tidens sed. Vi har tagit med ett par bilder från det tillfället.

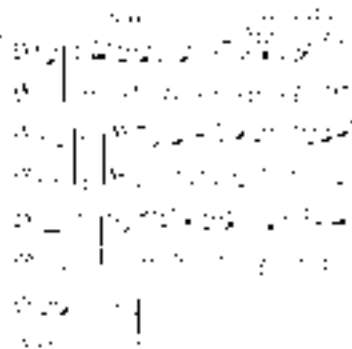
Bröllopet i Åkerlunds, Undersvik 1894. Bakom brudparet går spelmännen, fr.v. Thore Härdelin (1866–1945) Delsbo, Jonas Dahl (1839–1923) Undersvik och Jon Erik Hall (1877–1948) Hassela. Pallas Olle, med plommonstop, syns tydligt t.v. bakom Jonas Dahl.

Bröllopgästerna fotograferades, männen och kvinnorna var för sig. Pallas Olle står längst upp, som nr 2 fr.h. Längst fram sitter fiolspelmännen, fr.v. Jonas Dahl, Jon Erik Hall och Thore Härdelin.

Förra året fanns det i Persmässposten en artikel om Hälsingestämman i Edsbyn 1924. Där nämndes att det var sådana stämmor i Delsbo 1908, Bollnäs 1909, Hudiksvall 1910 och Söderhamn 1911. Sedan kom ett långt uppehåll till Järvsö 1920 och som sagt Edsbyn 1924.

En höjdpunkt på dessa stämmor var spelmanstävlingarna. Pallas Olle var ofta på Hälsingestämmorna och även spelmanstämmor i Hälsingland de första 20 åren på 1900-talet. Han och spelkamraten Näs-Erik Olsson, Edsbyn var även ofta anmälda till solospel och samspel stämmornas spelmanstävlingar. På stämman i Bollnäs 1909 fick de tredjepris (15 kr) i samspel. Två låtar efter Pallas Olle finns nedtecknade av William Wiklund på 1940-talet och en av dessa ser ni på bild.

Polkett efter Pallas Olov Olsson upptecknad av William Wiklund.

GUNNAR ÖSTERGÅRDS

En spelmansträff med fr.v. Pallas Olle, Jon Erik Öst samt paret Danmans-Tilda och Danmans-August. Fotot taget på Marmalånggrörs inspektorsbostad i Färila omkr. 1910.

Vilma Wikström, Korskrogon

... en av dansarna i Dansungdoms-kompaniet Gävleborg (DUG), som uppträdde tillsammans med Gävleborgs Ungdoms Folkband (GUF) på Hovrastämman i maj.

Jag hade inte hört talas om DUG, vad är det egentligen?

DUG är ett ganska nytt program för unga dansare i Gävleborg. Vi får träffa dansare, koreografer och danspedagoger som håller i workshops. Vi får prova på många olika stilar, bland annat jazz, hiphop, modern dans, house och street. Vi träffas en gång i månaden (en heldag eller en helg) på olika platser i Gästrikland eller Hälsingland. Programmet avslutas med att vi gör en dansföreställning och turnerar med den i länet.

Hur länge har du varit med i DUG och hur kom du med?

Jag var med redan i första omgången, som var lite av ett test och bara ett år. Numera är programmet tvåårigt, så vi som var med i testomgången fick möjlighet att söka igen. När man har ansökt får man göra en audition. Jag fick göra en ny audition inför den nya omgången. Det finns ungefär 15–16 platser, så det känns väldigt roligt att ha kommit med.

Föreställningen tillsammans med GUF på Hovrastämman – hur gick det till?

Vi i DUG och GUF träffades en helg i april i Gävle och jobbade fram föreställningen tillsammans genom att diskutera känsla och budskap i musiken. Utifrån det skapade vi och vår mentor Erika O'Neill koreografierna. Väl i Hovra hade vi genomdrag i en av logarna innan uppträdandet.

En av de underbara sakerna med det här samarbetet var att få dansa till livemusik. Det ger en helt annan känsla än inspelad musik, det blir ännu mer levande. Det är också kul att arbeta med livemusik för att man kan göra ändringar, så att musiken följer vad vi dansar. Det gör föreställningen mer sammanflätad.

Var dansar du vid sidan av DUG?

Jag går estetiska programmet med dansinriktning på Torsbergsgymnasiet, så det blir även dans under skoltid. Jag är också med Hälsinglands Dansteater i Bollnäs, och där tränar vi två gånger i veckan.

Har dansen bjudit på några roliga överraskningar?

Ja, som när jag och en kompis fick chansen att följa med Viksjöförsbaletten till Taiwan under höstlovet 2024. Där besökte vi både ett universitet och ett High School och var med på dansklasser tillsammans med eleverna där. Vi bodde hos SEED, som är ett danskompani i Taiwan som det här utbytet skedde med. SEED tillsammans med några av eleverna var faktiskt i Viksjöförs samma vecka som Hovrastämman, vilket var väldigt roligt. Hela resan var så kul och inspirerande. Man lärde sig så mycket om deras kultur, superintressant. Jag är väldigt tacksam över möjligheten att få följa med och uppleva dans i andra delar av världen.

STINA MALMBERG

Makalösen

nummer 154 i HSF:s vis- och låtsamling

Denna låt har jag alltid tyckt vara lite speciell. Alla låtar är ju unika, men den här tycker jag sticker ut på något sätt, jämfört med andra polskor. Jag blev mycket glad och positivt överraskad då jag fick höra Linnea Aall Campbell spela låten under sin fantastiska konsert på Delsbostämmans tradtimme i sommar!

Det var ett fullt bönhus med förväntansfulla stämmobesökare som väntade på att få lyssna till tre briljanta spelmän som skulle bjuda på låtskatter från Hälsingland.

När Linnea presenterade Makalösen, så säger hon att den är efter Olles-Jonke, Galven. Och tonerna och versionen från Olles-Jonke har skapat en unik variant, från den som annars spelas efter Gällsbo-Jonas, Galven.

Jag vill tro att Makalösen är en låt som många känner till, men kanske inte alla spelar. Olles-Jonke och Gällsbo-Jonas var samtida och levde relativt nära varandra. Båda finns inspelade i visarkivet med sin makalösa låt. Anders Henriksson skriver, i sina fantastiskt informativa böcker om Hälsinglands spelmän, att Olles-Jonke "beskrivs som en av de viktigaste traditionsbärarna och förmedlarna av låtar och spelstil från trakterna kring Galven." Han hanterade också det speciella stråket från Galven som har olika namn, "jerri jerri". Detta kunde man höra Linnea använda när hon spelade hans Makalösen i Delsbo.

Det nämns dock inte alltid att denna polska är från Trönö. Men så verkar det till att vara. I en av inspelningarna av Gällsbo-Emil, där han spelar ensam, berättar han även att denna polska från Trönö har en systerpolska. Båda polskorna trodde han var av gammalt datum och av samma kompositör och systerpolskan var bland det sista han tecknade ner efter sin far Gällsbo-Jonas. Det finns inspelningar av systerpolskan i arkivet genom Gällsbo-Emil tillsammans med Renate Krabbe respektive Hugo Westling, men också av Edvin Berqvist (Lottefors) och Johan Hall (Nordsjö, Lottefors). En mycket fin inspelning finns också på youtube från Delsbostämman år 1970 där Emil och Hugo samspekar

Makalösen

Publ. av HSF 1979

Efter "Olles Jonke", Jonas Olsson, Galven, Alfta
Upptecknad av Hugo Westling
Stämman Hugo Westling

systerpolskan. Makalösen har även kommit med i ett album "Tunes from Hälsingland" där Emil Olsson spelar tillsammans med Hugo Westling och Sven och Thore Härdelin dy.

Men Makalösen har fått sin unika variant av Olles-Jonke! Och det är denna variant som vi hittar i låtsamlingens nummer 154. Tack vare Linnea så har jag nu hittat två, för mig "nya låtar" att fortsätta spela på. Vi får invänta upplysningar på hur namnet och låten kom till i Trönö en gång i tiden.

Det finns alltid mer att upptäcka med folkmusik. Just nu finns det, förutom låt nr 154 i HSF:s vis- och låtsamling, ytterligare 242 låtar att upptäcka! Samlingen finns på HSF:s hemsida www.halsinglandsspelmansforbund.se under fliken verksamhet.

TINA SAHLIN
HÄLSINGLANDS SPELMANSFÖRBUND

HÄNT MED FÖTTER ...

... måste man ju säga att Inge Heed är!
Här i en klackspark i Gammalvänster från Oviken under
Polskmärkesuppdansningen i Orsa.

Oviken är också huvudtemat för 2026 års bygdedans-
diplom, som kommer att ta upp följande danser:

- Schottis från Häggen
- Ringländer
- Hambo, både Svedåkers och Erikssons varianter
- Stigvals och bakmes till polskmelodi
- Snoa med polkettering
- Gammalvänster
- Bosk (från Åsarne)

Mer att läsa om dessa danser finns i Karlholms dansarv
(Dansarvet), som finns åtkomlig i digital form på hemsidan
polskdans.com under fliken Dansbeskrivningar – Digitala
böcker.

Foto: Tom Roby

... OCH RÖSTER!

Annika Andersson, Anders Wedlund, Kerstin Palm, Annette Gabrielsson,
Bengt Jonsson och Andreas Idh sjunger Käringa med staven.

En av Inges och Ninnis danser var "Käringa ma stavin" –
en bakmes från Särna och Idre som dansas till en särskild
melodi. Ursprunget är en norsk traditionell visa, och texten
finns i lite olika varianter, både i Norge och Sverige.

Som en gest och en hyllning till Inges över femtio polsk-
märkesuppdansningar bildade musikerna från Mittlåt och
Jonssonlinjens stråkkvartett en tillfällig kör och sjöng till
dansen i ett trestämt arrangemang!

STINA MALMBERG

KÄRINGA MED STAVEN

1. Käringa ma stavin
langt opp i Hågadal
Atta potter römme, fyra marker smör,
kinna syster Kari, Ola hade för
Käringa ma stavin
i Hågadal

2. Käringa ma säcken
datt ner i alle bäcken
Först datt ho ner, så vart ho blöt
så sprang ho hemat, då feck ho gröt
Käringa ma säcken
i alle bäcken

3. Käringa på Tim-tam-tuk
lejde säg en getargut
Gutn skulle gete vecka ut,
sjöl skull ho gete helga
Men så feck ho ont i bälga,
ont i bälga

4. Käringa ma stavin
langt opp i Hågadal
Atta potter römme, fyra marker smör,
skä vi ha ta bröllop, som vi hade för
Käringa ma stavin
i Hågadal

Från Särna-Idre, Dalarna

I Söderala, där är det fint att vara!

Jag talar närmare bestämt om Söderala hembygds-
gård, på måndagskvällar då sommarens grönska är
på topp.

Under många år har jag hört om Söderhamns spelmans-
gilles spelträffar i Söderala, men det är först efter en hektisk
tid med stämmor och annat denna sommar, som jag faktiskt
slog till. Lite trevande sökte jag mig fram till folkskaran
som redan vid kl. 19 hade låtspelet i full gång. När jag tog
mig hemåt två timmar senare så var jag redan bestämd på
att komma nästa vecka. Låt, efter låt hade jag fått höra och
testa att spela, varav de flesta var obekanta. Tänk så mycket
fina låtar det finns och återstår att upptäcka, tänkte jag. Det
var varmt och soligt och kvällen ljum. Vi och musiken var
kringgårdade av de vackra byggnaderna och under pausen
då fikakorgen togs fram, var det fint att sitta med en kåsa
fylld med hett kaffe och vara tacksam för det fina i stunden.

Efter fem spelträffar så upplevde jag inte den spelande
folkskaran som främlingar för mig längre. Musiken hade
förenat oss i samtal och trots olika i bakgrund, spelvana,
boendeplats etc så kunde vi glädjas av att få mötas och spela
och lära känna varandra. Jag får väl se vem jag får träffa
nästa sommar?

Ett stort tack till Söderhamns spelmansgille som arrang-
erar detta!

I år fanns det spelkvällar från den 16 juni fram till augusti
på Söderala hembygds gård.

TINA SAHLIN

Hej Hälsingelåten
Vi hade ett event i Vrångtjärn dagen efter
Delsbostämman som lockade ca 60 pers, så
det går åt rätt håll. Kanske är det tillräckligt
för att stugan ska fortsätta finnas kvar.
Jag hoppas det.

PER-OLOF SWING

Vrångtjärn

Foto: Eva Stenberg

HÄLSINGEKRYSS

 foto: Mårten Hellquist	bland ... och tulpan	↙		amerikanskt försvars- projekt	Louis ... Geer	↙	bok av A. från 2021	ungdoms- förbund	↙	Eiwor A. spelat ihop med		
	äldre tiders kylskåp						↘	Hill		helio- polis	Kjell-Erik i Hoven Droven	
	kan man vara argt som ett				har A arbetat för nyhetsbyrå			femtio hos romare		fem gångar nummer 9		
erhöll A 2018	↙	ö i Skåne			Cladium mariscus på gutetak			håller A på med	tom- flaska			
laglig												
original			ort i Krokom är A. bördig från						repris i musik			
↗					se glad ut	innehåller bl.a. fyra evangelier			tysk glass			
hand- arbete		@amk/cju		nonchalant					... de Janeiro	↗		
dekal									brännvin			
solo-album av A. från 2017	↘					moped- körkort			början och slutet			
vask	kommun i Värmland	SJ i Finland Hälsinge- blomma			Grönklittort främjar säkrare trafik					data- program- fel	svenska för invandrare	del av kyrka
↙												↘
↗						anropa Gud	lysa		numera UAP			
äckligt			spelmans- släkt från Hälsingland	trakterar A.					engelsk titel			
det går väl ..												

Vinnare!

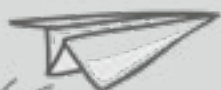
Roligt att så många skickar in lösningar!
Bland de rätta lösningarna
av Hälsingekryss 2-2025
har en vinnare dragits:

Mats Ekman
Linköping

Grattis!

En trisslott är på väg!

RED.

**Skriv ut sidan, lös krysset,
ta en bild med mobilen
och skicka lösningen till**

tidningenhalsingelaten@gmail.com

senast 15 november!

Bland de rätta lösningarna lottas en trisslott ut.

Skriv gärna din postadress i svarsmejlet.

Vinnaren meddelas i nästa
nummer av Hälsingelåten!

Bollnäs folkdanslag

anordnar nybörjarkurs
för dig utan dansvana
Fyra onsdagar:
24/9, 1/10, 8/10 och 15/10
kl. 18.30–21.00
på Dönjegården, Röste 1420
strax norr om Bollnäs

Anmälan 070-537 19 91
eller carlson.stjernberg@gmail.com

Ljusdals folkdanslag

startar med

öppna danskvällar

14 och 21 september

Borr bygdegård

kl. 18–20

Frivillig entré. Ta med eget fika.

Vanliga dansträningar från

5 oktober

samma tid, samma plats

Välkomna!

Järvsö folkdanslag

Vik gamla skola

Fredagsdans med soppa

19 september (tema: Föllinge)

24 oktober (tema: hambovarianter)

21 november (tema: bugg)

17:30 soppa, anmäl senast onsdag

18:30–20:45 dans med fikapaus

Adventsans

lördag 29 november

[Järvsö folkdanslag](#)

Arbråbygdens folkdansgille

har sina danskvällar
varannan torsdag, jämna veckor
Växbo bygdegård kl. 19.00

Dansinstruktion hela kvällen

Ta med egen fikakorg

Välkommen!

Kontaktperson Mikael Eriksson

070-373 58 47

aem50.eriksson@hotmail.se

I nästa nummer är det dags för

**VINTER
KALENDARIET**
för allt som är på gång
december–mars.

Manusstopp 15 november
Tidningen skickas ut runt
8 december

Anmäl till
tidningenhalsingelaten@gmail.com

Högs Gille
startar 23 september
kl. 19.30

Instruktion av bygdedanser
tisdagar på Högsgården

Kontakt: Barbro 070-288 09 94
eller mejl erikbarbro.trogsta@telia.com

Välkomna!

Höstkalendarium

När?	Var?	Vad?
Söndag 14 september kl 16–17:30	Bollnäs Kulturhus	Låtstugan på turné – möter Alfta spl och Bollnäsbygdens spl
Söndag 14 september kl 18–20	Bygdegården Borr Ljusdal	Danskväll – gammaldans och polskor, se även annons s. 14
Onsdag 17 september kl 19	Stenegård Järvsö	Ale Möller Trio
Fredag 19 september kl 18:30	Vik Järvsö	Soppdans, se även annons s. 14 (tema: Föllinge)
Lördag 20 september 19–23	Värstaborg Njurunda	Konsert och dans med Einar Holmlis orkester
Söndag 21 september kl 16–17:30	Slottescenen Ljusdal	Låtstugan på turné – möter Järvsö spelmanslag
Söndag 21 september kl 18–20	Bygdegården Borr Ljusdal	Danskväll – gammaldans och polskor, se även annons s. 14
Onsdag 24 september 18:30–21	Dönjegården, Röste strax norr om Bollnäs	Danskurs för nybörjare, fyra ggr (även 1, 8 och 15 oktober) Bollnäs Folkdanslag, se även annons s. 14
Fredag 27 september kl 19	Bollnäs Kulturhus	Draupner (Folkmix), se även annons s. 5
Lördag 18 oktober kl 19	Röda Kvarn Ljusdal	Stockholm Lisboa Project
Söndag 19 oktober kl 18	Gävle konserthus	Final – Låtstugan med Bollnäsbygdens, Alfta, Järvsö och Hudiksvalls spelmanslag
Fredag 24 oktober kl 18	Cafe August, Kultur- huset Glada Hudik	Sofia Karlsson (Folkmix), se även annons s. 5
Fredag 24 oktober kl 18:30	Vik Järvsö	Soppdans, se även annons s. 14 (tema: hambovarianter)
Lördag 25 oktober kl 19	Forsa kulturgrupp	Sofia Karlsson (Folkmix)
Fredag 21 november kl 18:30	Vik Järvsö	Soppdans, se även annons s. 14 (tema: bugg)
Lördag 29 november kl 19–22:30	Vik Järvsö	Adventsans

